

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	7. Open data en aansprakelijkheid		
Bijlagen:	FS 39-09-07B Juridisch onderzoek inzake aansprakelijkheid en open data		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	BFS		
Datum:	4 September 2012	Versie	0.4
Betreft:	<ul style="list-style-type: none"> - Oplevering onderzoeksresultaat open data en aansprakelijkheid - afronding open data project 		

Doel:

- Goedkeuring van het adviesrapport "open data en aansprakelijkheid". Dit rapport biedt aanbieders van datasets bij publicatie inzicht op het aansprakelijkheidsrisico, zodat een afgewogen beslissing voor publicatie kan plaatsvinden.
- Décharge voor het Forum project open data. In combinatie met het eerder geleverde advies voor open standaarden voor open data is het project, zoals aangegeven in de werkplannen 2011 en 2012 voor open data afgerond en wordt het dossier gesloten.

Toelichting proces van totstandkoming

Het project is gestart in maart 2012. Meerdere partijen zijn gedurende het traject geconsulteerd, zoals CBS en I&M.

Het project is begeleid door de begeleidingsgroep. De begeleidingsgroep heeft vooral de praktische toepasbaarheid getoetst. De stuurgroep (Wim van Nunspeet (CBS), Arianne de Man (IPO), Marcel Reuvers (Geonovum), Bert Bekenkamp (EL&I), Imke Arts-Vrijling (BZK), Hans Overbeek (KOOB, BZK)) heeft het resultaat bijgestuurd om een beleidsuitgangspunten te borgen in het resultaat. De rapportage is juridisch getoetst door een klankbordgroep van juristen en open data experts.

Toelichting inhoudelijke uitkomsten onderzoek.

Het onderzoek heeft het risico op aansprakelijkheid van aanbieder ingeschat op basis van 3 hoofdonderwerpen:

- a. de data zijn vrijgegeven voor hergebruik maar dat had helemaal niet gemogen omdat dit inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen of intellectuele rechten die derden op de informatie hebben;
- b. de data zijn gebrekkig waardoor hergebruikers schade kunnen leiden als zij afgaan op de juistheid van de informatie;
- c. het (bijna) gratis vrijgeven van data voor hergebruik levert onrechtmatige concurrentie op met marktpartijen.

Het onderzoek levert het volgende beeld over de risico typen:

1. Het vrijgeven van data voor hergebruik is niet zonder risico's, inclusief aansprakelijkheidsrisico's. Juridisch gezien vergelijkbaar met het passief of actief openbaar maken van bestuurlijke informatie zoals we dat al sinds jaar en dag doen. Het verschil zit in de data volumes en versnelde distributie.
2. De aansprakelijkheidsrisico's waarbij de overheid vooral zal moeten opletten dat er geen datasets doorheen glippen die inbreuk maken op intellectuele rechten van derden of persoonsgegevens bevatten.
3. Daar waar toch aansprakelijkheid ontstaat zal deze volgens toerekeningsregels beperkt zijn, ook qua omvang. Het creëren van een basislaag van metadata en het hanteren van een proclaimer zijn maatregelen die de resterende aansprakelijkheidsrisico's toch grotendeels zullen adresseren.
4. Er zullen natuurlijk altijd risico's, waaronder aansprakelijkheidsrisico's, blijven bestaan. Deze vormen uiteindelijk onderdeel van een breder politiek en bestuurlijk afwegingsproces, waarin niet alleen naar deze risico's wordt gekeken, maar ook naar de potentiële baten en uiteraard ook de lasten. Uiteindelijk is de bestuurlijke afweging: gaan we akkoord met wat meer 'gevaar' doordat mogelijk data vrijkomen voor hergebruik, met het risico dat een burger of bedrijf (of andere overheid) schade lijdt, of eisen we een perfecte overheid (en een corresponderend aansprakelijkheidsregime) omdat het nu eenmaal niet zo kan zijn dat een burger of bedrijf zelf risico's loopt.

De oplossing

Aansprakelijkheidsrisico's blijven bestaan, maar een helder uitvoeringskader en vervolgens een heldere uitvoering van dit kader bieden houvast voor de overweging. Dit rapport bevat een aantal beslissingsschema's waarmee overheden hun risico's kunnen inschatten en deze zo veel mogelijk kunnen beperken. Bij voorkeur een vertaling van deze beslissingsschema's in een on-line tool gepubliceerd op data.overheid.nl. In combinatie met een helpdeskfunctie of kennisnetwerk.

Gevraagd besluit:

Het Forum wordt gevraagd:

1. in te stemmen met de publicatie open data en aansprakelijkheid en verspreiding van deze rapportage via de site van het Forum.
2. de adoptie aanpak goed te keuren volgens 5 adoptielijnen:
 - a. CBS bespreekt het rapport open data en aansprakelijkheid intern en brengt het in bij de manifestgroep om de bruikbaarheid te toetsen.
 - b. BZK verzorgt in cocreatie met het Forum de publicatie van een geïntegreerde handreiking voor aanbieders van datasets (waaronder de classificatie van Tim Berners Lee en de vertaling naar het gebruik van open standaarden, de gekozen metadataset en open data en aansprakelijkheid). Deze publicatie verschijnt in september op data.overheid.nl onder vermelding van de cocreatie.

- c. BZK verzorgt een tool op data.overheid.nl voor het aansprakelijkheidsrisico. Bij deze internetapplicatie zijn verbetervoorstellen uit de praktijk mogelijk. (geen statisch document).
 - d. Het Forum draagt bij aan het kennisnetwerk, op te zetten door KOOP (BZK), vanaf september 2012.
 - e. Het Forum zorgt voor verspreiding van de onderzoekresultaten, zoals de Logica lijst van publicatiestandaarden, de Internationale Benchmark en het rapport open data en aansprakelijkheid bij congressen in oktober/november.
3. Voor de nog lopende pilot "linked data" akkoord te gaan met het volgen van deze pilot via de voortgangsnotitie van het Forum . Deze pilot zal de praktische bruikbaarheid van linked data toetsen. Deze toets wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van Geonovum.
4. De afsluiting en overdracht aan het adoptiedossier goed te keuren voor de hierboven gemelde openstaande adoptiepunten.
5. Akkoord te gaan met aanbieding van de onderzoeksresultaten open data en aansprakelijkheid aan het College ter informatie.